

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 37

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Még jobban sietni kezdtem szembe a felhőkkel. De akárhogy siettem, még a fennsíknak a szélére sem tudtam eljutni, amikor a felhők felől megérkezett a szél. Lentről, ahol az erdők voltak, s ahova a Fenyés útján le kellett ereszkednem, mély zúgás hallatszott, s mintha ott az egész erdős völgy tompán nyögött is volna. A mező peremén már zúgott a szél, s úgy láttam, mintha fölöttük állanék a felhőknek, melyek a völgybe hömpölyögtek, s a völgyből neki annak az erdős oldalnak, ahol nekem a köves úton le kellett mennem.

No, vége az életemnek! – gondoltam magamban.

A kalapot, nehogy a szél elvigye, a szájával fölfelé a tarisnyába tettem; s a madárfiút beléültettem a kalapba. Akkor a jobb kezemmel összefogtam felül a tarisnya száját, és a legnagyobb elszánással kezdtem lefelé ereszkedni az erdőbe, hogy a Fenyés köves útján lejusssak a völgybe, ha még azt megengedik nekem az égben lakó hatalmak. Amint azonban a meredek, köves úton az erdőbe jutottam, egyszerre olyan sötét lett, hogy csak a kövek s az úton a por világított. Közben mormogott és recsegett az erdő, s bőgött alul a völgy. Az arcomon nagy esőcseppek teremtek valahonnét, majd villámlani kezdett, gyorsan egymás után, s úgy csattogott és háborgott a tűzben az erdő, mintha nem is a földön lettem volna; hanem valahol a pokolban.

Úgy féltem, hogy azt hittem, teljesen megemészt engem a félelem.

Mint valami rettenetes álomban, azt is csak úgy láttam, hogy a villámok fénye mindegyre előnti az erdőt; s ugyanakkor látnom kellett, hogy no, most engem a hatalmas reccsenések megtörnek, mint a diót.

De a tarisnya száját szorítottam a markommal.

Jóformán nem is tudtam, hogy miképpen kerülhettem le épen és élve a völgybe, de végre mégis ott voltam, mert a megduzzadt patakon által kellett mennem, mivel az út azon átvezetett. Magosra tartottam jobb kezemmel a tarisnyát, és keresztülgázoltam a patak vizén; s ahogy túlfelől tovább s ismét tovább mentem, szűnni kezdett a vihar, és a felhők hamarosan eltakarodtak.

S akkor ismét napvilág lett lassan.

Amikor a makkos erdőnek már a szélén jártam, hát a korai alkonyatban egy kicsi, fiatal és fűrge asszony tűnt fel, amint szembejött velem. Mindenre gondoltam volna, csak éppen arra nem, hogy anyám lesz a fiatal fűrge asszony. Pedig édesanyám volt, mert amikor meglátott, örömeben mindjárt felkiáltott, majd odafutott hozzám, és átölelt.

Tudtam, hogy értem jött, mert űzte az aggodalom.

– Megsóztam a tinókat – mondtam neki.

(Tamási Áron: *Bölcső és bagoly*)

1. Mutasd be a beszédhelyzetet! 5 pont
2. Értelmezd a beszédhelyzet alapján a következő mondatot!
No vége az életemnek ! – gondoltam magamban. 5 pont
3. Mire gondol a gyermek, amikor meglátja édesanyját? 5 pont
4. Bontsd szövelemekre a következő szavakat!
alkonyatban, makkos, jártam, világított, édesanyám 5 pont
5. Határozd meg a következő részletben aláhúzott szavak szófaját!
Mindenre gondoltam volna, csak éppen arra nem, hogy anyám lesz a fiatal fürge asszony. Pedig édesanyám volt, mert amikor meglátott, örömeben mindjárt felkiáltott, majd odafutott hozzám, és átölelt. 5 pont
6. Alakítsd át az alábbi mondatot a kéréseknek megfelelően!
A meredek, köves úton az erdőbe jutottam.
 - a. Legyen jövő idejű!
 - b. Legyen felszólító módban!
 - c. Legyen többes szám harmadik személyben!
 - d. Ne legyen a határozónak jelzője!
 - e. Legyen alanya!5 pont
7. Írj a fiú nevében 10–15 mondatos élménybeszámolót a részlet alapján, amit otthon mesél el a kisebb testvéreinek! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Kinga (Kunigunda) 1224. március 5-én született IV. Béla és Laszkárisz Mária bizánci hercegnő első gyermekeként, minden valószínűség szerint az esztergomi királyi várban. Testvérhúga Szent Margit és Boldog Jolán, nagynénje Szent Erzsébet volt, a királylányra elsősorban a domonkos és ferences koldulórendek szerzetesi eszményei hatottak.

Tizennégy éves volt, amikor a nála két évvel fiatalabb Szemeremes Boleszláv krakkói és szandomiri herceg jegyese lett, és Lengyelországba ment, hogy megtanulja a nyelvet. Béla kívánságára egy évvel később, 1239-ben feleségül ment a lengyel herceghez, akivel 1241-ben, amikor a tatárok Lengyelországba is betörték, a felvidéki Podolinba menekültek.

Nevéhez fűzik Lengyelország első és legnagyobb sóbányája, Wieliczka felfedezését is. A legenda szerint 1249-ben, amikor a tatárjárás után felkereste az újjáépített Magyarországot, apja neki ajándékozta az egyik máramarosi sóbányát. Kinga a birtokbavétel korban szokásos jeleként az egyik tárnába dobta aranygyűrűjét, és azt kérte, egyenesen Lengyelországba vihesse a sötömböket. Visszatérve Krakkóba a IV. Béla által mellé rendelt bányászokkal ásatni kezdett, és hamarosan sóra bukkantak, az első tömbben pedig csodálatos módon megtalálták Máramarosban eldobott gyűrűjét. A wieliczкаи sóbányában, amely Lengyelország egyik leismertebb turisztikai nevezetessége és világörökség is, 1896-ban 100 méterrel a földfelszín alatt 54 méter hosszú, 18 méter széles és 12 méter magas kápolnát emeltek tiszteletére, és sóból megfaragták a gyűrű legendáját is.

(<https://mult-kor.hu/a-legenda-szerint-arpad-hazi-szent-kinga-imadsaga-mentette-meg-lengyelorszagot-a-tatardulastol-20180724>)

1. Fogalmazd meg a szöveg témáját egy mondatban! 4 pont
2. Milyen rokoni kapcsolatok jelennek meg a szövegben? Társítsd az oszlopok elemeit!
a) IV. Béla	1) Kinga édesanyja
b) Laszkárisz Mária	2) Kinga húga
c) Szent Margit	3) Kinga nagynénje
d) Boldog Jolán	4) Kinga édesapja
e) Szemérmes Boleszláv	5) Kinga jegyese
f) Szent Erzsébet	
- 6 pont
3. Melyik évben ment férjhez Kinga? Írd ki a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!
- a. 1249
- b. 1241
- c. 1239
- 5 pont
4. Mit ajándékozott Kingának az apja a tatárjárás után? 5 pont
5. Melyik legenda fűződik Kinga nevéhez? 5 pont
6. Foglald össze 4–5 mondatban a gyűrű legendáját! 5 pont
7. Milyen szerepe van ma a wieliczкаи sóbányának? 5 pont
8. Milyen emlékeket állítottak a királylány tiszteletére? 5 pont
9. Volna kedved meglátogatni a wieliczкаи sóbányát? Fejtsd ki véleményedet 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont